

Under kommande vecka ska Sjöfartsverkets mätningsskiffert Baltica ge sig ut på Östersjön för att leta efter bomber som innehåller senapsgas. Om bomberna rostar sönder finns det risk att gasen sprider sig i vattnet.

FOTO: LEIF HALLBERG

De ska leta rätt på minor och bomber

NORRKÖPING
Närmare 70 år efter andra världskrigets slut hotas livet i Östersjön av sönderrostade bomber fyllda med kemiska stridsmedel.

I slutet på 1940-talet dumpade de allierade omkring 50 000 ton av tyskarnas kemiska stridsmedel i Östersjön på så djupt vatten man kunde hitta. Dels i ett område nordost om Bornholm, dels i den svenska ekonomiska zonen, på ett område sydost om Gotland.

Flyter iväg med vattnet

-Vi har sett att bomber rostat sönder. Senapsgasen ligger som en geléklump i bombens skal.

Den här veckan väntas Sjöfartsverkets mätningsskiffert Baltica ge sig ut för att leta efter bomber och minor på ett närmare 1700 kvadratkilometer stort område mellan Gotland, Lettland och Polen. Det är Sveriges bidrag till ett EU-projekt, Chemsea, där de flesta av östersjöländerna deltar.

-Vi kommer inte att plocka upp bomberna när vi hittar dem. Projektets syfte är bara att hitta dem och ta reda på hur farliga de är för Östersjön och den marina miljön.

Ska kartlägga bomberna

Man vet redan nu att det finns bomber utanför själva sökområdet. Men enligt Ulf Olsson räcker inte pengarna till för att söka även där.

Besättningen på Baltica ska dels scanna av sjöbottnen för att hitta bomberna, dels försöka kartlägga vad för slags stridsmedel de innehåller. Om det bara är krut eller gifter.

Vi har sett att bomber rostat sönder. Senapsgasen ligger som en geléklump i bombens skal.

Till största delen handlar det om att hitta den extremt farliga, frätande senapsgasen.

Fiskare drabbas

För snart måste samtliga östersjöregeringar fatta ett svårt beslut. Antingen att låta 50 000 ton kemiska stridsmedel ligga kvar på havsbotten. Eller besluta sig för att genomföra den enormt dyra operationen att lyfta upp både sönderrostade och hela bomber på land för att förstöra dem där.

Yrkesfiskare i hela Östersjön har under årtal drabbats av senapsgas i form av en bomb i fångstredskapen eller ännu värre en geléklump med senaps-

-Det behövs inte många droppar för att frätskadorna ska bli så allvarliga att man dör, förklarar Ulf Rick, kemist vid Kemikalieinspektionen.

Uppskattar omfattningen

Hittills har Sjöfartsverket sökt igenom ungefär halva området och upptäckt 15 000 objekt. Uppskattningsvis 5 000 av dem är bomber. Bara två av alla

dessa vet man säkert är sönderrostade bomber med senapsgas som ligger öppet.

-I området utanför Bornholm har man redan hittat en hel del senapsgas. Men det är inte möjligt att filma överallt där vapnen dumpats. Vi får helt enkelt göra statistiska beräkningar för att få en uppfattning om hur mycket som finns och hur farligt det kan vara.

HANNA PETERSSON
Reporter
011-200217
hanna.petersson@nt.se

+ Senapsgas

Senapsgas är en extremt farlig hud- och vävnadsskadande gas. Det krävs bara några droppar för att orsaka kraftiga frätskador som kan vara dödande. Senapsgas användes första gången un-

der första världskriget och senast vid Irak-Iran-kriget på 1980-talet. Senapsgas är lättlöslig i de flesta organiska lösningsmedel men svåröslig i vatten.

Koppar har stulits igen

NORRKÖPING
Ännu en kopparstöld har upptäckts. Denna gång är det krematoriet i Norrköping som blivit utsatt.

Stölderna inträffade någon gång mellan den 13 och 18 juli. Gärningsmännen eller gärningsmannen stal kopparföremål som satt på utsidan av byggnaden.

En list, en hängrem, ett galler och ett ventilationslock stals från krematoriet. Alla saker gjorda i koppar.

Polisen säger att det är sannolikt att stölden har samband med de andra kopparstölderna som skett i Norrköpings kommun den sista tiden.

Den senaste tiden har Åttetorps kyrka och Krokeks kyrka blivit bestulna på kopparföremål.

ADRIAN CEDERQVIST

Män greps på bar gärning

NORRKÖPING
Två män greps av polis på vid tiotiden på torsdagsmorgonen vid ett misstänkt bostadsinbrott i Norrköping.

När polisen kom till platsen stod en 24-årig man utanför bostaden för att hålla utkik samtidigt som en 39-årig man var inne i bostaden.

När de påträffades av polisen hade de redan tagit gods ur bostaden.

Båda männen är också misstänka för ett försök till bostadsinbrott som inträffade i samma område och vid samma tid.

24-åringen och 39-åringen har i polisförhör nekat till brott.

De är kända av polisen sedan tidigare och finns med på flera punkter i brottsregistret.

ADRIAN CEDERQVIST

Två män i sjödrama

ÖSTERGÖTLAND Två män föll i vattnet i sjön Mörken under torsdagskvällen. En av männen befaras ha drunknat. Ett par som bor i närheten såg olyckan och rodde ut till olycksplatsen. Enligt räddningstjänsten lyckades paret få upp en av männen ur vattnet. Den andre mannen blev upplockad av dykare när räddningstjänsten nått platsen. Orsaken till olyckan är okänd. NT